

Menukaart Basisonderwijs: Op onderzoek

Wat willen leerlingen weten van een schrijver in de klas?

De eerste indruk

Al voor kinderen zelf gaan lezen, kunnen ze nadenken en praten over boeken. Laat de kinderen een paar boeken zien, eventueel aangevuld met covers op het digibord. De kinderen bekijken de boeken; u moedigt ze aan te reageren. Wat valt ze op?

Jonge kinderen hebben het misschien over grote en kleine boeken, dunne en dikke. Ze zeggen: er staan veel plaatjes in. Of: het gaat steeds over diezelfde agent of alle boeken gaan over dieren.

Iets oudere kinderen zien misschien dat de schrijver steeds over hetzelfde vriendengroepje schrijft. Kiest de schrijver steeds voor hetzelfde genre (detectives, poëzie moppenboeken, historisch)? Of maakt de schrijver juist heel verschillende boeken?

Komen de reacties niet meteen? Misschien helpt een van onderstaande vragen de groep op gang.

- Lijken de titels op elkaar?
- Horen de boeken bij elkaar? Waarom denk je dat?
- Waar zou het boek over gaan?
- Wat vind je van de voorkant?
- Maakt de flaptekst je nieuwsgierig?
- Zijn de figuren op de voorkant blij, boos, verdrietig?

Reageren op elkaar mag! Verschillende meningen zijn natuurlijk prima. De kinderen leren zo dat iedereen iets anders opvalt en dat je niet dezelfde mening hoeft te hebben als je buurman. Het ene kind vindt een roze cover geweldig, het andere kind niet. De ene leerling wil graag een boek over sporten lezen, de andere leerling heeft liever een boek over een vriendengroepje. Zo leren de kinderen ook hun eigen leesvoorkeuren kennen. Er zijn vast al kinderen

nieuwsgierig naar de boeken geworden. Moedig hen aan om een boek pakken en gaan bekijken/lezen.

Never judge a book by its cover...

Deze tips kunt u gebruiken als u de groep een verhaal of prentenboek heeft voorgelezen. Wat vinden de kinderen nu van het boek? Klopte hun eerste indruk? Of waren er ook dingen anders dan verwacht? Kijken ze nu anders naar de voorkant van het boek? Misschien valt ze nu iets anders op dan bij de eerste indruk.

Een paar vragen om het gesprek eventueel op gang te brengen:

- Ging het verhaal/(prenten)boek over het onderwerp dat je tevoren had bedacht?
- Wat vinden ze van de voorkant? En de flaptekst? Kloppen die?
- Ontdekte je iets dat je nog niet wist, of niet verwachtte?
- Liep het boek goed af, waarom (niet)?
- Hoe kijk je nu naar andere boeken van deze auteur?
- Wil je meer lezen over dit personage? Of over dit onderwerp?

De laatste vraag is meteen een mooie brug om de kinderen te stimuleren om meer boeken van de auteur lezen.

Variant Never judge a book...

Heeft nog niet de hele groep het boek gelezen? Dan kunnen de leerlingen die het boek wel al kennen, vertellen of hun eerste indruk klopte. De kunst is natuurlijk om niet de afloop van het boek te verklappen! Doel is niet om alles te vertellen over het boek, maar om de kinderen nieuwsgierig te maken.

U kunt uit verschillende vormen kiezen: tijdens een (boeken)kringgesprek, voor een klein groepje, een-op-een-gesprekken of in een presentatie voor de groep. Hebben meerdere leerlingen hetzelfde boek gelezen? Dan kunt u ze ook vragen om gezamenlijk een presentatie voor te bereiden.

Vragen, vragen, zoveel vragen.... mindmap & onderzoek

Komt er een schrijver in de klas, dan vragen ze hem het hemd van het lijf – vooral als de kinderen tevoren zich hebben verdiept in de schrijver en zijn boeken. Bij Vragen, vragen, zoveel vragen... bedenken leerlingen zelf wat ze

willen weten over de schrijver en boeken. Daarna gaan ze op zoek naar de antwoorden en bespreken die met elkaar. Het leuke van vragen verzinnen en zelf antwoorden zoeken is dat leerlingen betrokken raken.

Gaandeweg zullen ze vragen bedenken waarop ze misschien geen antwoord kunnen vinden. Geen nood! Vaak zijn dat de meer inhoudelijke vragen – het neusje van de zalm om aan de auteur te stellen.

Kies het moment

Wanneer verzamelt u de vragen van de kinderen? Of kiest u voor meerdere momenten?

- U doet een project over het beroep schrijver of illustrator. Of u heeft een leesproject in het algemeen. De kinderen weten nog niet dat er een schrijver op bezoek komt – laat staan welke. De vragen die de kinderen zo verzamelen, gaan meer over het creatieve schrijfproces, het beroep van schrijver, de uitgeverij etc.
- U heeft voorgelezen uit een boek van de schrijver of een boek gepresenteerd. Daarna vertelt u dat die auteur op bezoek komt. Wat zouden de kinderen willen weten van de schrijver? Nu kunt u meer vragen verwachten over de schrijver zelf en het boek dat u net heeft gepresenteerd.
- De leerlingen hebben al een boek voorgelezen gekregen of zelf gelezen. Nu weten ze zelf al veel van de schrijver en de boeken en zullen ze dus diepere, inhoudelijkere vragen gaan stellen. Als de kinderen verschillende boeken hebben gelezen, kunnen ze elkaar helpen met de antwoorden.

Vaak gestelde vragen

Komt er even geen vraag uit de groep? Dan kunt u ze misschien stimuleren. De meeste kinderen zijn geïnteresseerd in deze vragen. De kopjes zouden kunnen dienen als de takken van een mindmap.

Persoonlijke vragen

- Heb je kinderen (en wat vinden die van je boeken)
- Welke huisdieren heb je?
- Woon je in een kasteel of in een bos?
- Ben je rijk?

- Hoe oud ben je?

Kinderen stellen altijd persoonlijke vragen. Daarom hebben veel auteurs de antwoorden op deze vragen op hun site gezet. Stimuleer de kinderen om zelf op de site te zoeken en de antwoorden met de anderen te delen. Of neem de antwoorden vast met ze door bij jongere kinderen. Dan is er tijdens het bezoek meer tijd voor inhoudelijke vragen over de boeken of het schrijfproces.

Boeken

- Hoeveel boeken heb je geschreven?
- Zijn ze allemaal voor onze leeftijd?
- Voor welke leeftijd schrijf je het liefst?
- Hoe lang doe je over een boek?
- Wat voor boeken (thrillers, sprookjes...) schrijf je, en waarom?
- Waarom schrijf je zo vaak over dat ene onderwerp?

Schrijversleven

- Hoe kom je aan ideeën?
- Schrijf je de hele dag?
- Zijn de verhalen in je boeken echt gebeurd?
- Naar welke school moet je om schrijver te worden?
- Je boek (manuscript) is af – wat gebeurt er nu?

Origineel!

De meeste auteurs zijn dol op originele vragen waaruit blijkt dat leerlingen zijn boeken goed hebben gelezen. Sommige vinden dat zó leuk dat ze zelfs een boek geven aan het kind dat origineelste vraag stelt... Overleg met de auteur of hij dat ook doet of hoe u originele vragen kunt stimuleren en belonen.

Schema of mindmap maken

Verzamel de vragen in een duidelijk overzicht op schema. Hangt u ze op aan het themaprikbord? Maakt u een poster? Of vraagt u (een groepje) kinderen om een mindmap te maken en te versieren?

Zoek de antwoorden!

Antwoorden op de vragen vinden de kinderen offline maar zeker ook online.
Bijvoorbeeld:

- In de boeken, bijvoorbeeld op de achterkant. Soms staat achterin ook iets over het idee voor het boek of over de schrijver zelf.
- Op de site van De Schrijverscentrale kunnen ze de [auteur opzoeken](#). Vaak heeft de schrijver daar ook foto's op gezet. Soms staan daar ook filmpjes, recensies, interviews ed. Dat is een mooi startpunt, want vaak linkt de auteur ook door naar zijn eigen site.
- De website van de uitgeverij
- Natuurlijk ook de site van de auteur. Op de auteurspagina's van de Schrijverscentrale kunnen auteurs doorlinken naar hun eigen site en social media.
- Kinderboekensites. Een paar voorbeelden zijn [Leesbevordering in de klas](#), [Leesfeest](#), [BoekenZoeker](#), [JaapLeest](#), [Kinderboekenpraatjes](#), [Kinderboekenjuf](#), [Boekwijzer](#) en [Jeugdbibliotheek](#).

Presenteren van de antwoorden

- Een groepje kinderen heeft een vraag onder de hoede gekregen. Samen vertellen ze het antwoord. Dat kan kort en informeel tijdens een kringgesprek, of u kiest voor een formelere presentatie voor de hele groep.
- De vragen hangen aan het themabord. Is een antwoord gevonden, dan wordt dat erbij geschreven. U kunt hiervoor natuurlijk de vorm gebruiken die u anders ook voor themaprojecten gebruikt.

De auteur is op bezoek: stel de vragen!

Welke vragen blijven onbeantwoord? Stel ze aan de auteur tijdens zijn bezoek! Overleg met de schrijver aan hoeveel vragen hij toe zal komen. Sommige auteurs vinden het fijn als er zoveel mogelijk vragen zijn. Andere vinden het fijn als de drie tot vijf beste vragen worden gesteld.

Na het bezoek

De auteur is op bezoek geweest en heeft heel veel vragen beantwoord. Weten de kinderen nu alles wat ze willen weten? Of zijn er prangende vragen overgebleven? Zijn deze antwoorden te vinden door boeken te lezen, of op zijn website te kijken?

U kunt met de auteur afspreken of u na afloop nog vragen kunt namailen. Of u boekt speciaal hiervoor een Skypesessie bij (zie voor meer informatie op de [Menukaart basisonderwijs](#)).

Meer tips om een schrijversbezoek voor te bereiden

“Op onderzoek” is onderdeel van de [Menukaart basisonderwijs](#) van De Schrijverscentrale. Met deze tips haalt u het meest uit het schrijversbezoek aan leerlingen.

Meer informatie en verrijkmateriaal voor basisscholen:

- [Menukaart Basisonderwijs – Goed voorbereid](#)
- [Menukaart Basisonderwijs - Verder lezen](#)
- [Inhoudelijk draaiboek voor leerkrachten](#)
- [Kennis & Inspiratie voor scholen](#)
- Onderzoek [Dichterbij de schrijver, dichterbij lezen](#)

Heeft u zelf tips om de komst van een schrijver op school voor te bereiden? We horen het graag! Mail uw tips naar jeugd@deschrijverscentrale.nl.

